

**POLICIJOS DEPARTAMENTO
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS**

2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2018 m. kovo 28 d. Nr. 5-IL-2082

Vilnius

I SKYRIUS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIUI PAVESTŲ VALDYMO SRIČIŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

Konteksto (aplinkos) analizė

Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas), kaip valstybės biudžeto asignavimų valdytojas, 2017 metais:

- įgyvendino Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2017–2019 metų strateginio veiklos plano programą „**Visuomenės saugumo užtikrinimas**“;
- įgyvendino programos tikslą „**Siekti veiksmingo policijos sistemos funkcionavimo, įgyvendinant policijai pavestus uždavinius**“.

Vieni svarbiausių gyventojų nesaugumo veiksnių – nusikalstamos veikos. Nusikalstamų veikų žinybinio registro duomenimis, 2017 metais Lietuvoje užregistruotos 63 846 nusikalstamos veikos, tai

8 proc. daugiau negu 2016 metais. Šį užregistruotų nusikalstamų veikų skaičiaus padėjimą lėmė vairavimo apsvaigus nuo alkoholio, kai vairuotojo kraujyje nustatoma daugiau nei 1,5 promilės, kriminalizavimas (*nusikalstamų veikų, užregistruotų pagal Baudžiamojo kodekso (BK) 281 str., skaičius išaugo daugiau kaip 5 kartus*) bei 24 proc. padidėjęs nusikalstamų veikų, užregistruotų pagal BK 140 str. „Fizinio skausmo sukėlimas ar nežymus sveikatos sutrikdymas“ ir dažniausiai susijusių su smurtu artimoje aplinkoje, skaičius. Smurto artimoje aplinkoje problema išlieka opi: policijos duomenimis, 2017 metais policijoje buvo užregistruota iš viso 47,9 tūkst. pranešimų apie smurtą artimoje aplinkoje, tai tik 5 proc. mažiau negu 2016 metais ir 25 proc. daugiau negu 2015 metais. Įtakos išaugusiam tokių pranešimų skaičiui turėjo padidėjęs visuomenės informuotumas ir mažėjanti tolerancija smurtui artimoje aplinkoje.

2017 metais padaugėjo pranešimų dėl dingusių asmenų ir atitinkamai organizuotų dingusių asmenų paieškos operacijų skaičius: 2016 metais policija užregistravo 1154 tokius pranešimus, o 2017 metais – 1265, arba 111 pranešimų daugiau. Dingusių asmenų paieškos operacijoms dažniau teko pasitelkti Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba, VSAT) ir kariuomenės sraigtasparnius: 2016 metais – 46 kartus, 2017 metais – 54.

2017 metais padaugėjo ir pranešimų dėl rastų sprogmenų ar kitų įtartinų daiktų: planas „Skydas“ buvo įvestas 637 kartus (2016 metais – 594).

Kitas svarbus gyventojų nesaugumo veiksnys – eismo įvykiai. Pažymėtina, kad 2017 m. eismo saugumo rodikliai išliko 2016 metų lygyje: Lietuvos keliuose užfiksuota beveik tiek pat eismo įvykių, juose sužeista 2 žmonėmis daugiau, o eismo įvykiuose žuvusiųjų skaičius išliko toks pats – 192.

2017 metais birželio mėn. policijos įstaigose (61 policijos komisariatai ir 5 apskričių vyriausiuose policijos komisariatuose (toliau – aps. VPK) baigtos steigti pareigybės, skirtos veiklai organizuoti pagal naują viešosios ir kriminalinės policijos veiklos modelį. Pagrindiniai šia pertvarka pasiekti rezultatai: sumažėjo padalinių vadovų skaičius (*Vidaus reikalų pareigūnų registro duomenimis, nuo 2016 metų sausio 1 d. iki 2018 metų sausio 1 d. policijoje vadovų pareigybų skaičius sumažėjo 21,3 proc. – nuo 793 iki 624*); paspartėjo policijos reagavimas į A ir B tipo įvykius (*lyginant 2015 metų ir 2017 metų duomenis, A tipo įvykių, į kuriuos reaguota laiku, dalis padidėjo 3 procentiniais punktais – nuo 83 proc. iki 86 proc. Savalaikis reagavimas į B tipo įvykius padidėjo 6 procentiniais punktais – nuo 83 iki 89 proc.*); daugiau kaip 50 proc. padidėjo vidutinis

vienu metu reaguojančių į įvykius pajėgų skaičius (2016 metų pradžioje Lietuvoje vienu metu į įvykius vidutiniškai galėjo reaguoti apie 200, o 2017 metų pabaigoje – apie 350 ekipažų); Policijos registruojamų įvykių registro duomenimis, 2017 metais, lyginant su 2016 metais, aps. VPK pranešimų nagrinėjimo laikas sutrumpėjo 13,7 proc., arba 2,4 dienos.

Pažymėtina, kad bendri policijos nusikalstamų veikų ištyrimo rodikliai nepakito: 2014–2017 metais policijos įstaigose ištirtų nusikalstamų veikų dalis nuo užregistruotų nusikalstamų veikų sudarė 55–56 proc.¹, o 80 proc. ištirtų nusikalstamų veikų perduota į teismą. Stebima vidutinės ikiteisminio tyrimo trukmės mažėjimo tendencija.

Teritorinių policijos įstaigų organizuojamiems prevenciniams projektams skirta 35,6 tūkst. eurų, kuriais finansuoti 47 projektai (2016 metais – 25 tūkst. eurų ir 25 projektai). Tiesioginėse projektų veiklose dalyvavo 20 769 gyventojai. Pagrindinės tikslinės grupės buvo moksleiviai, vaikai iš socialinės rizikos šeimų, vaikai, turintys elgesio problemų, vaikų dienos centrus lankantys vaikai, taip pat asmenys, nukentėję nuo nusikalstamų veikų, senjorai ir savisaugos iniciatyvas vykdančių bendruomenių nariai.

Siekiant stiprinti viešąją saugumą, svarbu didinti policijos sistemos pajėgumus, užtikrinant tinkamą pareigūnų aprūpinimą ir keliant jų motyvaciją bei kvalifikaciją. 2017 metais buvo skirta 221,3 mln. Eur biudžeto lėšų. Tai leido pagerinti pareigūnų padėtį ir padidinti jų darbo užmokestį. 2017 metais, palyginti su 2016 metais, pagerėjo ir pareigūnų aprūpinimas reikiama ginkluote ir specialiomis priemonėmis (įranga), tarnybine uniforma, informacinių technologijų ir ryšių bei transporto priemonėmis.

ANTRASIS SKIRSNIS „GERINTI POLICIJOS TEIKIAMŲ PASLAUGŲ KOKYBĘ“ (kodas 01)

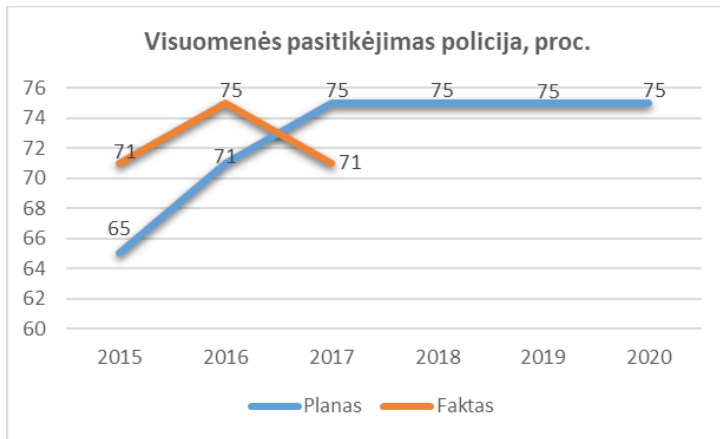
1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur.)			
		Patvirtintas asignavimų planas	Patikslintas asignavimų planas	Faktiškai panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų patikslintame plane, dalis (proc.)
01.08	Visuomenės saugumo užtikrinimas	221.335	221.579	221.485,3	99,96
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		88	88	76,5	86,93

2017 m. atliktos visuomenės nuomonės apklausos duomenimis 71 proc. gyventojų pasitiki Lietuvos policija (tyrimas atliktas Vidaus reikalų ministerijos užsakymu)

Pažymėtina, kad 2004 m. pasitikinčiųjų policija buvo tik 48 proc.

¹Pagal seną nusikalstamumo pagrindinių statistinių rodiklių apskaičiavimo tvarką.

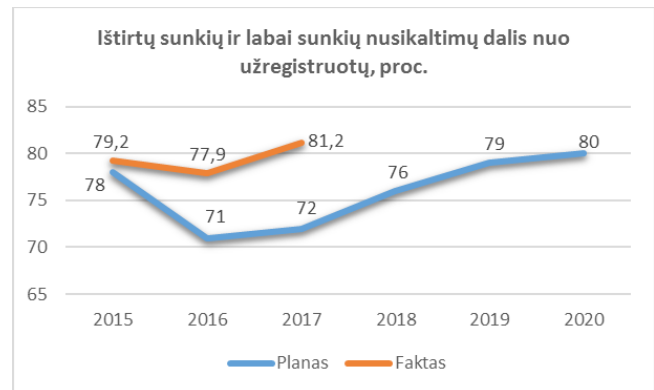

Apklauso duomenimis, pasitikėjimas Lietuvos policija, palyginti su 2016 m., sumažėjo 4 procentiniais punktais, ir grįžo į 2015 metų lygį.

Per pastarąjį dešimtmetį pasitikėjimas policija išaugo beveik dvigubai ir mažai tikėtina, kad jis dar gali reikšmingai paaugti. Įvertinus lyginamojo laikotarpio tendencijas, išimtis buvo 2016 metai, kuomet pasitikėjimą policija galėjo paveikti viešojoje erdvėje išaugęs teigiamos informacijos apie policijoje vykdomą pertvarką, kiekis.

Sunkių ir labai sunkių nusikaltimų tyrimas yra viena iš prioritetinių policijos veiklos sričių. Šių nusikaltimų ištyrimo rodiklis jau eilę metų yra gana aukštas

2017 metais aktyviais policijos veiksmais buvo baigta (realizuota) keliolika tyrimų, kur buvo iširtos daugiaepizodės nusikalstamos veikos (vieno tyrimo metu iš karto iširiamos kelios ar keliasdešimt sunkių ir labai sunkių nusikalstamų veikų), taip pat buvo baigti tyrimai dėl ankstesniais metais (nei ataskaitinis laikotarpis) registruotų nusikalstamų veikų. Tai turėjo esminės įtakos šio vertinimo kriterijaus pasiektai aukštai reikšmei.

II SKYRIUS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 2 d. Nr. nutarimu 17-2281 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“ 2017 m. Lietuvos policija įgyvendino šias, XVII Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kryptis:

- *Šeimai palankios aplinkos kūrimas, bendruomenių stiprinimas ir smurto visose gyvenimo srityse mažinimas;*
- *Šešėlinės ekonomikos mažinimas, mokesčių ir socialinio draudimo sistemos efektyvumo didinimas*
- *Viešojo saugumo stiprinimas ir bausmių vykdymo sistemos modernizavimas.*

Šeimai palankios aplinkos kūrimas, bendruomenių stiprinimas ir smurto visose gyvenimo srityse mažinimas:

- *Policijos registruojamų įvykių registre įdiegtas funkcionalumas, leidžiantis policijos pareigūnui nedelsiant automatizuotu būdu perduoti reikiamą informaciją apie smurto artimoje*

aplinkoje atvejį atitinkamam specializuotos pagalbos centrui ir (arba) vaiko teisių apsaugos skyriui;

- *įdiegta aliarmo (pagalbos mygtukų) sistema*, skirta apsaugoti nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjusius asmenis nuo pakartotinio smurto. 2017 m. buvo išduota 231 įrenginių. Šiuo metu šalyje pas nukentėjusius nuo smurto artimoje aplinkoje yra 162 įrenginiai, 69 įrenginiai iš asmenų paimti, išnykus smurto artimoje aplinkoje grėsmei (asmuo nepageidauja turėti įrenginio, su smurtautoju susitaikė, smurtautojas arba auka išvyko į užsienį, paskirta kardomoji priemonė – suėmimas ir pan.);

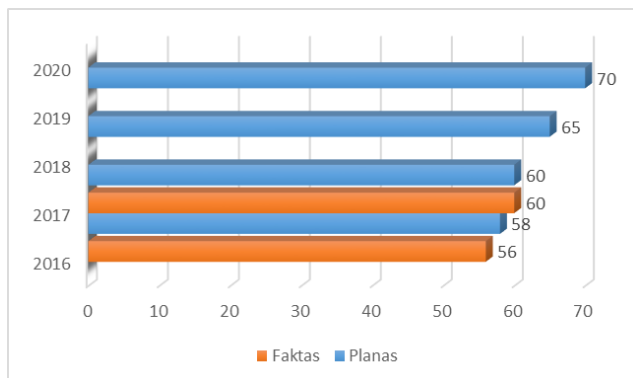
- *Išplėstos policijos elektroninės paslaugos: e-policija portale*, asmuo, pateikęs pareiškimą apie smurto artimoje aplinkoje faktą ir nurodęs, jog yra smurto artimoje aplinkoje auka, automatiškai gauna informaciją apie nukentėjusiojo nuo smurto artimoje aplinkoje asmens teises ir galimybes gauti reikiamą pagalbą (teisinę, psichologinę ir kt.). Taip pat suteikia galimybę smurto artimoje aplinkoje aukai patogiai ir greitai elektroniniu būdu pateikti išsamų pareiškimą, kuriuo remiantis be papildomų apklausų gali būti priimtas procesinis sprendimas, o Policijos registruojamų įvykių registro funkcionalumas leidžia policijos pareigūnui nedelsiant automatizuotu būdu perduoti reikiamą informaciją apie smurto artimoje aplinkoje atvejį atitinkamam specializuotos pagalbos centrui ir (arba) vaiko teisių apsaugos skyriui.

Virš 70 proc. nuo smurto asmenų atsisako paimti pagalbos iškvietyje elektroninį įrenginį, nes:

- turi mobilų ryšio telefoną ir išsikviesti pagalbą gali Bendrojo pagalbos centro telefono numeriu;
- bijo pamesti ar sugadinti, nes dėl įrenginio sugadinimo arba dėl melagingo iškvietyje yra įspėjami dėl atsakomybės;
- įrenginio paėmimas gali išprovokuoti smurtu įtariamojo asmens agresiją.

Didelis dėmesys buvo skiriamas ir šių nusikalstamų veikų efektyviam ir greitam ištyrimui. 2017 m. užregistruota 10 966 nusikalstamų veikų dėl smurto artimoje aplinkoje, ištirta – 8 927 tokios veikos (ištyrimas 2017 m. siekė 81,4 proc.)

Ikiteisminių tyrimų, susijusių su smurtu artimoje aplinkoje, atliktų ir per 48 val. perduotų prokuratūrai procesiniam sprendimui priimti, ar kurių metu kreiptasi dėl kardamosios priemonės įtariamajam paskyrimo, dalis, proc

Geriausiais baigtų per 48 val. ikiteisminių tyrimų rezultatais pasižymėjo Klaipėdos apskrities vyriausiasis policijos komisariatas (toliau – aps. VPK) 93 proc., Tauragės aps. VPK 86 proc., Alytaus aps. VPK 80 proc. Policijos atstovai glaudžiai bendradarbiauja su prokuratūromis, teismais, siekdami, kad ikiteisminis tyrimas būtų baigtas per kuo trumpesnę terminą. Visais atvejais, kai smurto artimoje aplinkoje aplinkybės yra aiškios, įtariamasis sulaikytas, prokurorai nereikalauja papildomai atlikti perteklinių proceso veiksmų, tokio pobūdžio ikiteisminiai tyrimai baigiami pagreitinto proceso tvarka ir perduodami per 48 val., t. y. užtikrinamas ikiteisminio tyrimo efektyvumas ir tyrimo trukmės pagrįstumas.

Nepaisant pastebimai didėjančio registruojamų smurto artimoje aplinkoje nusikalstamų veikų skaičiui, policijos pajėgos 2017 metais tinkamai užtikrino reagavimą į šiuos įvykius. Laiku reaguota net į 85,8 proc. užregistruotų įvykių, susijusių su smurtu artimoje aplinkoje. Tai taip lėmė įdiegtas naujas viešosios ir kriminalinės policijos veiklos modelis, kuris leido padidinti gatvėje dirbančių

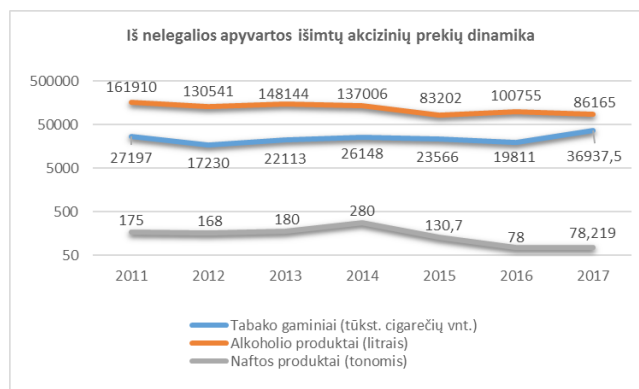
pareigūnų bei ekipažų skaičių ir greičiau reaguoti į tokius visuomenei skaudžius, dažnai didelį atgarsį turinčius įvykius.

Šešėlinės ekonomikos mažinimas, mokesčių ir socialinio draudimo sistemos efektyvumo didinimas.

86 165 litrus alkoholio produktų, t. y. 10 807 litrais arba 10,73 proc. mažiau nei per praėjusių metų atitinkamą laikotarpį (100 755 litrai) (Šalies kovos su akcizinių prekių nelegalia apyvarta ir kontrabanda stebėsenos rezultatų ataskaitos duomenimis 2017 metais policija išėmė iš nelegalios apyvartos 92 procentus visų šalyje išimtų alkoholio produktų);

36 937 508 vnt. cigarečių (arba 1 846 876 pakelių) tabako gaminių, t. y. 15 313 tūkst. vienetų cigarečių (765 650 pakelių) arba 43,6 proc. daugiau nei per 2016 m. laikotarpį (19 811 tūkst. vnt. cigarečių arba 990 550 pakelių);

78,219 tonos naftos produktų, t. y. 0,219 tonos daugiau nei per 2016 m. (78 tonos).

Viešojo saugumo stiprinimas ir bausmių vykdymo sistemos modernizavimas.

- 2017 m. patvirtinti policijos pareigūnų aprūpinimo standartai. Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. 5-V-723 patvirtintas Policijos pareigūnų, reaguojančio į įvykius, aprūpinimo standartas, patikslintas Lietuvos policijos generalinio komisaro 2017 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 5-V-478 (įtrauktas papildomas policijos pareigūnų, atkuriančio viešąją tvarką masinių neramumų metu, aprūpinimas); Lietuvos policijos generalinio komisaro 2017 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. 5-V-195 patvirtintas Bendruomenės pareigūno aprūpinimo standartas;

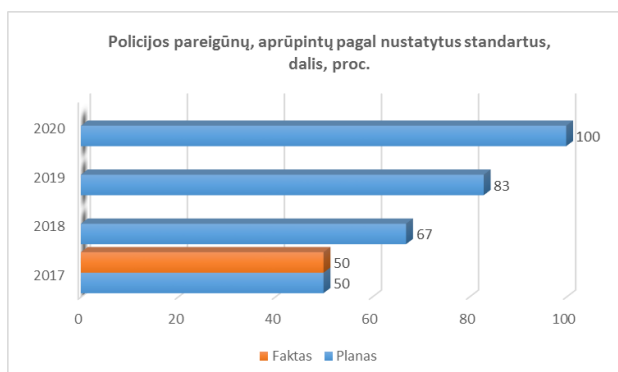
- Įgyvendinti viešosios ir kriminalinės policijos veiklos organizavimo pakeitimai, daugiau kaip 50 proc. padidėjo vidutinis reaguojančių į įvykius pajėgų skaičius: 2016 metų pradžioje Lietuvoje vienu metu į įvykius vidutiniškai galėjo reaguoti apie 200, o 2017 metų pabaigoje – apie 350 ekipažų. Pažymėtina, kad tai padėjo sustiprinti policijos ir visuomenės partnerystę, užtikrintas visuomenės saugumas, padidėjo veiklos ir reagavimo į įvykius veiksmingumas. Įdiegtas naujas veiklos modelis, išgryninęs pagrindines veiklos funkcijas, supaprastinęs valdymą, suvienodinę darbo krūvius, perkėlęs pagrindinę veiklą „iš kabinetų į gatvę“.

- Įgyvendintas gyventojų (bendruomenių) aktyvumo ir savanorystės principų plėtojimas - organizuota viešoji konsultacija, kurios metu identifikuotos priemonės, galinčios paskatinti gyventojus labiau įsitraukti į savanorystę viešojo saugumo srityje.

Pagrindinės savanorystės policijoje sritys apėmė tris segmentus: saugios kaimynystės iniciatyvas, policijos rėmėjus ir jaunuosius policijos rėmėjus. 2017 metais su policija bendradarbiavo 2252 saugios kaimynystės grupėmis, savanorišką veiklą vykdė 1478 policijos rėmėjai. Vieno policijos rėmėjo vidutiniškai išdirbtų valandų skaičius 2016–2017 metais laikotarpiu gerokai išaugo, Per 2017 metus išdirbta – 49,9 val.

Skatinant bendruomenių aktyvumą ir savanorystę viešojo saugumo srityje 2017 metais finansuoti ir įgyvendinti 47 prevenciniai projektai pagal tris prevencinės veiklos sritis: policijos rėmėjų ir jaunųjų policijos rėmėjų veiklos skatinimas, saugios kaimynystės veiklų skatinimas ir nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos projektai.

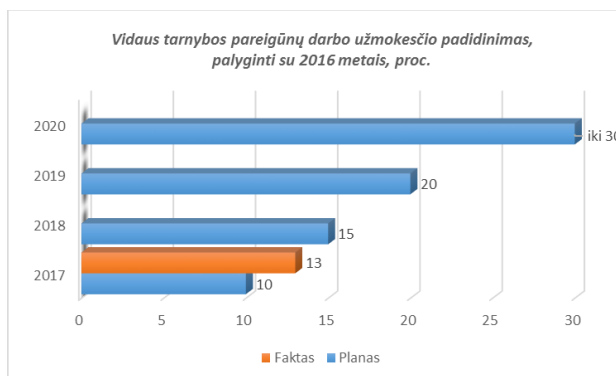
Siekama iki 2020 m. policijos pareigūnus pagal nustatytus standartus aprūpinti 100 proc.

2017 m. skirta: transporto priemonių įsigijimui ir nuomai - 8,9 mln. Eur.; tarnybinei uniformai - 2,2 mln. Eur.; specialiosioms priemonėms – 5,7 mln. Eur.; informacinių technologų plėtrai ir palaikymui – 2,8 mln. Eur.

2017 m. policijos pareigūnų darbo užmokestis palyginus su 2016 metais padidėjo 13 proc.

2017 metais siekiant užtikrinti tolygų darbo užmokesčio augimą tarp skirtingų policijos įstaigų ir padalinių, buvo patvirtinta Policijos pareigūnų darbo užmokesčio didinimo programa „Programa 1000“. Tikslas – užtikrinti kokybišką, efektyvų policijos uždavinių ir funkcijų įgyvendinimą, formuoti kvalifikuotų, aukštos moralės, korupcijai atsparių pareigūnų korpusą, kuris yra esminė prielaida tam, kad policija taptų efektyviausiai veikiančia valstybės institucija, turinčia didžiausią visuomenės pasitikėjimą.

III SKYRIUS POLICIJOS DEPARTAMENTO 2017 METŲ VEIKLOS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS

Policijos departamentas, kaip valstybės biudžeto asignavimų valdytojas, 2017 metais įgyvendino šiuos veiklos prioritetus:

- *padidinti gyventojų saugumą jų gyvenamojoje aplinkoje;*
- *stiprinti policijos darbuotojų motyvaciją ir tobulinti gebėjimus užtikrinat viešąją tvarką ir nusikalstamų veikų tyrimą.*

Padidinti gyventojų saugumą jų gyvenamojoje aplinkoje.

Nors A kategorijos įvykių kiekvienais metais daugėja, t. y. policija susiduria su iššūkiu į daugiau įvykių sureaguoti greičiau, vidutinis reagavimo laikas minutėmis į šios kategorijos įvykius trumpėja:

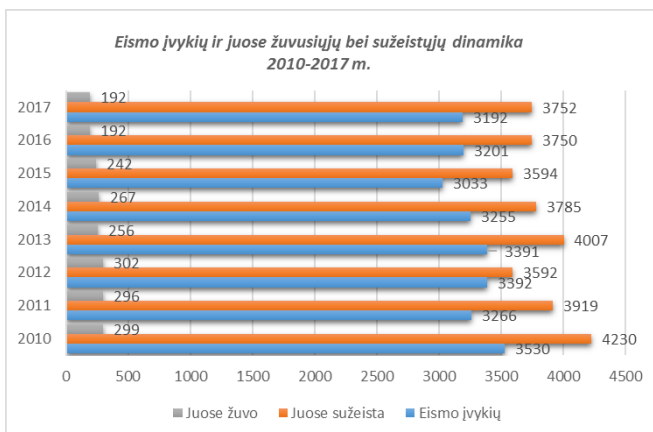
- į A kategorijos įvykius sureaguojama vidutiniškai per 7 min. 9 sek.
- į B kategorijos įvykius sureaguojama vidutiniškai per 11 min. 16 sek.
- į C kategorijos įvykius sureaguojama vidutiniškai per 26 min. 17 sek.

	2015 m. faktas	2016 m. faktas	2017 m. faktas	2017 m. planas
A kategorija	83	84	86	85
B kategorija	83	86	89	84
C kategorija	88	88	91	89

Nepaisant didėjančio A, B ir C kategorijų įvykių skaičiaus, į daugiau pranešimų yra sureaguojama laiku: policijos reagavimo (atvykimo) į A tipo įvykius dalis (proc.): 2015 m. – 83 proc., 2016 m. – 84 proc., 2017 m. – 86 proc.; policijos reagavimo (atvykimo) į B tipo įvykius dalis (proc.): 2015 m. – 83 proc., 2016 m. – 86 proc., 2017 m. – 89 proc.; į C tipo įvykius dalis (proc.): 2015 m. – 88 proc., 2016 m. – 88 proc., 2017 m. – 91 proc.

Iš viso vidutiniškai per parą reaguojančių ekipažų skaičius 2016 m. pradžioje nesiekė 400. Veiklos organizavimo pakeitimų metu, lygiagrečiai sprendžiant aprūpinimo transporto priemonėmis klausimą, 2016 m. pabaigoje pavyko pasiekti, kad šalyje iš viso per parą vidutiniškai būtų 560 ekipažų, o įgyvendinus veiklos organizavimo pakeitimus visuose policijos komisariatuose 2017 m. pabaigoje iš viso vidutiniškai per parą reaguojančių ekipažų skaičius pasiekė daugiau nei 600, arba 50 proc. daugiau nei 2016 m. pradžioje.

2017 m. įskaitinių eismo įvykių statistika, palyginti su 2016 m., išliko beveik nepakitusi

2017 metais keliuose įvyko 3 192 eismo įvykiai, kuriuose nukentėjo (žuvo, sužeisti) žmonės, t. y. 19 įvykių mažiau negu 2016 metais.

Pagrindinės eismo įvykių, kuriuose žuvo žmonės priežastys: 30 proc. nuo visų eismo įvykių skaičiaus sudaro saugaus važiavimo greičio nepasirinkimas ar leistino greičio viršijimas, 21 proc. vairuotojams nustatytų Kelių eismo taisyklių reikalavimų pėstiesiems nesilaikymas, 18 proc. - įvažiavimas į priešpriešinio eismo juostą, 13 proc. - pėsčiųjų kelio dalies perėjimas arba ėjimas ten, kur draudžiama, bei 18 proc. - kitos priežastys.

Policijos įstaigų personalo administravimo padalinių ir 6 policijos įstaigų finansinės (buhalterinės) apskaitos valdymo funkcijų centralizavimas

Policijos įstaigų personalo administravimo padalinių ir 6 policijos įstaigų finansinės (buhalterinės) apskaitos valdymo funkcijų centralizavimas - pertvarkos įgalino padidinti policijos sistemos valdymo veiksmingumą, optimizuoti personalo ir finansinės (buhalterinės) apskaitos administravimo struktūrą ir vykdomas funkcijas, mažinti valdymo išlaidas ir veiksmingiau panaudoti išteklius. Nustatant bendrą praktiką, unifikuojant procedūras, automatizuojant duomenų perdavimą. Atlikta policijos įstaigų finansinių padalinių funkcijų analizė ir išgrynintos nebūdingos buhalterinės apskaitos funkcijos. Nustatytas optimalus personalo ir finansinės (buhalterinės) apskaitos administravimo funkcijas vykdančių darbuotojų skaičius (pvz., 2014 metais 1 personalo darbuotojas vidutiniškai administravo 92 policijos įstaigų darbuotojus; 2016 metais 1 personalo darbuotojas vidutiniškai administravo 116 policijos įstaigų darbuotojų; 2017 metais 1 personalo darbuotojas vidutiniškai administravo 250 policijos įstaigų darbuotojų. Planuojama, kad 2018 m. pabaigoje, perėjus prie pareigūno ir darbuotojo elektroninės tarnybos bylos, 1 personalo darbuotojas vidutiniškai administruos 300–350 policijos įstaigų darbuotojų (palyginimui – bendras Vyriausybei atskaitingų institucijų vidurkis – 85 bylos)).

Stiprinti policijos darbuotojų motyvaciją ir tobulinti gebėjimus užtikrinat viešąją tvarką ir nusikalstamų veikų tyrimą.

2017 m. Lietuvos policijos mokyklos, Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimo centro, Lietuvos Kriminalinės policijos biuro bei kitų Lietuvos ir užsienio valstybių organizuotose mokymuose pareigūnai dalyvavo 10 027 kartus.

Prioritetiniai policijos pareigūnų mokymo tikslai 2017 metais buvo:

- didinti kriminalinės ir viešosios policijos pareigūnų, dirbančių pagal naują veiklos modelį, kompetencijas;

- stiprinti policijos pareigūnų gebėjimus profesinės taktikos srityje;

- stiprinti kriminalinės žvalgybos padalinių darbuotojų gebėjimus.

Prioritetinės pareigūnų kvalifikacijos tobulinimo grupės 2017 metais buvo:

- pareigūnai, atliekantys pirminius veiksmus įvykio vietoje;

- apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų specializuotų kriminalinės policijos padalinių pareigūnai, tiriantys nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus;

- pareigūnai, tiesiogiai bendraujantys su asmenimis;

- pareigūnai, priimančys sprendimus dėl pranešimų apie teisės pažeidimus;

- kriminalinės policijos pareigūnai, vykdančys kriminalinę žvalgybą.

Nuo 2017 m. sausio 1 d. buvo įsteigta Lietuvos policijos mokyklos Profesinių įgūdžių valdyba. Valdybos tikslas – tinkamai užtikrinti bendrojo fizinio pasirengimo ir papildomų reikalavimų veiklos organizavimą policijos sistemoje. Valdybos instruktoriai per 2017 m. organizavo 8 359 įvairias pratybas policijos pareigūnams: 2 670 šaudymo pratybų, kuriose dalyvavo 28 115 pareigūnų, 2 699 fizinės prievartos naudojimo pratybas (dalyvavo 26 246 pareigūnai), 1 838 fizinio pasirengimo pratybas (dalyvavo 17 799 pareigūnai). Taip pat organizuotos 1 057 policijos pareigūno taktikos pratybos, kuriose dalyvavo 11 205 pareigūnai.

TEISĖKŪROS INICIATYVOS

1. Siekiant efektyviau kovoti su sunkiais ar labai sunkiais, teroristiniais ir su teroristine veikla susijusiais nusikaltimais, šias veikas užkardyti ir tirti, patraukti nusikaltusius asmenis baudžiamojon atsakomybėn buvo parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Bilietų užsakymo ir išvykimo kontrolės, keleivių skrydžio duomenų teikimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) projektas, kuriuo siekiama nustatyti bilietų užsakymo ir išvykimo kontrolės, keleivių skrydžio duomenų apie atvykstančius į Lietuvos Respublikos teritoriją ar išvykstančius iš jos oro keliais keleivius ar šių duomenų tvarkymo rezultatų sąlygas, būdus ir tvarką bei duomenų naudojimo sąlygas, būdus ir tvarką. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1123 patvirtintos Bilietų užsakymo ir išvykimo kontrolės, keleivių skrydžio duomenų teikimo ir naudojimo taisyklės, kurių pagrindu į nacionalinę teisės sistemą buvo perkeltos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų naudojimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais nuostatos dėl duomenų teikimo (keitimosi).

2. Siekiant efektyviau kovoti su alkoholio vartojimu, kurio padariniai tiesiogiai veikia socialinius, ekonominius ir sveikatos rodiklius, daro įtaką žmogiškiesiems ištekliams, rinkoms, didina nedarbo ir psichologines problemas, mažinti eismo įvykių, kuriuos sukelia neblaivūs vairuotojai, skaičių ir žuvusiųjų keliuose skaičių 2017 m.:

- parengtas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 7 d. nutarimu Nr. 425 patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr. 452 „Dėl Transporto priemonės vairuojančių ir kitų asmenų neblaivumo ar apsvaigimo nustatymo taisyklių patvirtinimo ir leidžiamos etilo alkoholio koncentracijos darbo metu nustatymo“ pakeitimas. Pakeitimo tikslas – tikslinti transporto priemonės vairuojančių ir kitų asmenų neblaivumo ar apsvaigimo nustatymo taisykles praplečiant subjektų ratą, kurie gali tikrinti asmenų neblaivumą ir apsvaigimą. Taip pat sugriežtinta vidaus vandens transporto priemonės vairuotojo į asmens sveikatos priežiūros įstaigą pristatymo tvarka, numatant laiko tarpą, per kurį jis turi būti pristatytas;

- Lietuvos kelių policijos tarnyba aktyviai dalyvavo rengiant Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimą. Šio įstatymo pakeitimai sudarys galimybę įteisinti įtaiso, neleidžiančio užvesti (paleisti) transporto priemonės variklio, jeigu transporto priemonės vairuotojo iškvėpto oro mėginyje aptinkama alkoholio, naudojimą.

3. Siekiant tobulinti ikiteisminio tyrimo stadijos teisinį reglamentavimą, kuris padėtų efektyvinti baudžiamąjį procesą, veiksmingai užtikrinti proceso dalyvių teises bei žmogiškųjų ir finansinių išteklių racionalų naudojimą, juos nukreipiant svarbesniems baudžiamojo proceso klausimams spręsti, greitesniam reikšmingų sprendimų priėmimui, o ne tarpiniams sprendimams 2017 m. buvo pateikti siūlymai:

- Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) pakeitimai, reguliuojantys ikiteisminio tyrimo sustabdymo institutą. Įstatymo projektu siekiama ikiteisminio tyrimo sustabdymo institutą naikinti, įtvirtinant nuostatą, kad ikiteisminio tyrimo metu išnaudojus visas galimybes nustatyti nusikalstamą veiką padariusį asmenį arba surasti įtariamąjį, ir jei toks asmuo nenustatytas arba nesurastas, paieškos priemonės vykdomos ikiteisminio tyrimo metu, neatliekant aktyvių proceso veiksmų, o išnaudojant informacines technologijas, analizės metodus ir kitas priemones. *Atitinkamai BPK 176 straipsnyje siūloma nustatyti*, kad ikiteisminis tyrimas visais atvejais turi būti atliktas per kuo trumpiausius terminus, paliekant šiuo metu galiojančią nuostatą dėl prioritetinių tyrimų, kuriuose įtariamieji yra nepilnamečiai arba suimti;

- papildyti BPK 43 straipsnį nauja 2 dalimi, numatant, kad vertėju gali būti teismo, prokuratūros, ikiteisminio tyrimo įstaigos darbuotojas. Vertėjai, kurie yra teismo, prokuratūros, ikiteisminio tyrimo įstaigos darbuotojai, pagal pareigas bus įspėjami dėl atsakomybės pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 235 straipsnį už melagingą ar žinomai neteisingą vertimą vieną kartą, pavyzdžiui, priimant į pareigas. Vertėjai, kurie nėra teismo, prokuratūros, ikiteisminio tyrimo įstaigos darbuotojai, kiekvienu atveju, kai jie yra kviečiami dalyvauti procese, įspėjami dėl atsakomybės pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 235 straipsnį už melagingą ar žinomai neteisingą vertimą. Įgyvendinus minėtą pakeitimą, vertėjas, dirbantis teismo, prokuratūros, ikiteisminio tyrimo įstaigoje, būtų įspėtas pagal einamas pareigas, atsisakant formalių rašytinių vertėjo įspėjimų prieš kiekvieną proceso veiksmą;

- papildyti BPK 123 str., 131¹ str., 132 str. nuostatomis, kad skiriant įtariamajam kardomąją priemonę – suėmimą, intensyvią priežiūrą ar namų areštą arba tęsiant paskirtos kardomosios

priemonės terminą, įtariamasis nebūtinai privalo būti fiziškai pristatytas ikiteisminio tyrimo teisėjui. Jo teisių gynėba, galimybė duoti paaiškinimus užtikrinama per dalyvavimą teismo posėdyje naudojant nuotoline vaizdo ir garso perdavimo priemones;

- papildyti BPK 179 straipsnio 1 dalį nuostatomis, nustatančiomis, kad kai tyrimo veiksmo metu yra daromas garso ir (ar) vaizdo įrašas, įrašas būtų prilyginamas protokolui, o Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras nustatytų būtinų užrašyti reikšmingų ikiteisminiam tyrimui duomenų apimtį. Kartu papildoma BPK 183 straipsnio 3 dalis ir 188 straipsnio 4 dalis, numatant, kad BPK 179 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais liudytojo parodymų fiksavimo reikalavimams taikoma išimtis. Įgyvendinus tokį pasiūlymą, ikiteisminio tyrimo įstaigos ir prokuratūra nebūtų apkraunami pertekliniu darbu, rašytine forma fiksuojant duomenis, būtų orientuojamasi į tyrimui reikšmingas aplinkybes, techninių priemonių panaudojimas proceso veiksmo metu taptų patrauklesnis, mažėtų proceso laiko sąnaudos, būtų užtikrinta proceso dalyvių teisių apsauga, mažėtų nepagrįstų proceso dalyvių pasisakymų, skundų dėl ikiteisminio tyrimo pareigūnų nešališkumo ar kompetencijos trūkumo, ne visų ar netinkamo parodymų fiksavimo protokoluose ir pan., taip vilkinant teismo nagrinėjimo procesą.

4. Aktyviai dalyvauta teisėkūros, susijusios su policijos veiklos reglamentavimu, procese.

Parengtos Kriminalinės žvalgybos ir slaptų ikiteisminio tyrimo veiksmų finansavimo taisyklės, Informacijos iš asmenų gavimo, įforminimo ir panaudojimo kriminalinės policijos veikloje tvarka bei Darbo su slaptai bendradarbiaujančiais asmenimis organizavimo ir vykdymo tvarka, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl pirkimų, susijusių su žvalgybinio pobūdžio veikla, nustatyti asmenų paieškos, kibernetinių incidentų tyrimo, nusikalstamos veikos imitavimo, kiti aktualūs, kriminalinės policijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai. Patvirtinti naujos redakcijos Kriminalinės žvalgybos telekomunikacinio tinklo nuostatai bei kiti teisės aktai, susiję su šiuo tinklu, Kriminalinės žvalgybos informacinės sistemos nuostatai ir Kriminalinės žvalgybos slaptųjų dalyvių telekomunikacinio tinklo ir informacinės sistemos nuostatai. Nustatyta ir vidaus reikalų ministro bei policijos generalinio komisaro įsakymais patvirtinta moderni atrankos į laisvas pareigūno, vykdančio kriminalinę žvalgybą, pareigas tvarka.

Policijos generalinio komisaro pavaduotojas,
atliekantis policijos generalinio komisaro funkcijas

Rimantas Bobinas